

ผลของโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารและ
ผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง

สุขฤทัย ฉิมชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

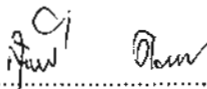
กรกฎาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุขฤทัย ฉิมชาติ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ ดীনาน)

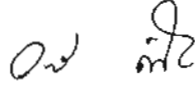

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ด้วงแพง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

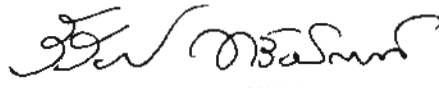

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาภาพร เพ่าวัฒนา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ ดীনาน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ด้วงแพง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

คณะพยาบาลศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกรณ์ ทรัพย์ชกรานนท์)
วันที่ 17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความตั้งใจ ความมุ่งมั่นของผู้วิจัย ได้รับกำลังใจและความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ ดินาน ซึ่งเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ค้วงแพง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ให้กำลังใจตลอดจนทุ่มเทเวลาอันมีค่าปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า หาความรู้และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย ตลอดจนเพื่อนร่วมงานในโรงพยาบาลทุกท่านที่กรุณาให้โอกาสช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาต่อ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ ปลูกฝังให้มีการพัฒนาความคิดแนวทางในการพัฒนางานพยาบาล และสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน เพื่อนที่ศึกษาในสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มิได้เอ่ยถึงในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจและมาโดยตลอดจนข้าพเจ้าสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จ

สุขฤทัย นิมชาติ

52920249: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: โปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ/ พฤติกรรมการรับประทานอาหาร/ ผลลัพธ์ทางคลินิก

สุกฤษฎี นิมาชาติ: ผลของโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ ต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

และผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง (EFFECTIVENESS OF HEALTH COACHING

PROGRAM ON FOOD CONSUMPTION BEHAVIOR AND CLINICAL OUTCOMES

AMONG CHRONIC KIDNEY DISEASE PATIENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:

อาภรณ์ ดินาน, Ph.D., สุภาภรณ์ ค้างคอง, พย.ด. 115 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคอาหาร และผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพกับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะที่ 3-4 ที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคไต โรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด และจับคู่กลุ่มตัวอย่างให้มีลักษณะคล้ายกันด้าน เพศ ระยะของโรค และช่วงอายุห่างกันไม่เกิน 5 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 รายซึ่งได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 30 ราย ซึ่งได้รับการพยาบาลตามปกติ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหาร และผลลัพธ์ทางคลินิกในสัปดาห์ที่ 0 และสัปดาห์ที่ 12 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และสถิติที่ ผลการวิจัย พบว่า

1. หลังการได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารสูงกว่าก่อนการได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยของค่าความดันโลหิตต่ำกว่าภายหลังการได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยของอัตราการกรองของไตในระยะก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. หลังการได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความต่างของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร อัตราการกรองของไตในระยะก่อนและหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยความต่างของความดันโลหิตในระยะก่อนและหลังการทดลองต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังควรนำโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ ไปใช้กับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะที่ 3-4 ต่อไป เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมความดันโลหิต และลดการสะสมของเสียในร่างกายเพื่อชะลอการเสื่อมของไต

52920249: MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEYWORDS: CHRONIC KIDNEY DISEASE PATIENTS/ HEALTH COACHING

PROGRAM/ FOOD CONSUMPTION BEHAVIOR/ CLINICAL OUTCOMES

SUKRUTAI CHIMCHAT: EFFECTIVENESS OF HEALTH COACHING

PROGRAM ON FOOD CONSUMPTION BEHAVIOR AND CLINICAL OUTCOMES

AMONG CHRONIC KIDNEY DISEASE PATIENTS. THESIS ADVISORS: APORN

DEENAN, Ph.D., SUPAPORN DUANGPAENG, D.N.S. 115 P. 2013.

The purpose of this quasi-experimental study was to compare food consumption behavior and clinical outcomes among chronic kidney disease (CKD). The sample consisted of patients with chronic kidney disease at the renal disease clinic of King Narai Hospital. Sixty patients were recruited and matched by gender, duration of diagnosis, and age interval by which the age difference did not exceed 5 years. They were randomly assigned into 2 groups: 30 for the experimental group and 30 for the comparison group. The experimental group received a Health Coaching Program, whereas the comparison group received the usual care. Food consumption behavior and clinical outcomes were measured at pre (week 0) and post program (week 12). Data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, dependent t-test, and independent t-test. The results were as follows:

1. Mean scores of food consumption behavior in the experimental group after completing the program was significantly higher than the pre-program mean scores ($p < .05$). Post program mean score of blood pressure was significantly lower than pre-program mean scores ($p < .05$). However, pre and post program mean scores of glomerular filtration were no different ($p > .05$).

2. The difference between mean scores of food consumption behavior and glomerular filtration rate of experimental group was significantly higher than those who received usual care ($p < .05$), additionally, the difference in mean scores of blood pressure of the experimental group was significantly lower than those who received usual care ($p < .05$).

The study results suggest that nurses who provide care for these patients should apply the Health Coaching Program to patients in stages 3-4. This would help control blood pressure and reduce waste products which will help reduce the decline of kidney function.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัยและเหตุผลสนับสนุน	6
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
โรคไตเรื้อรัง	12
พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง	23
แนวคิดเกี่ยวกับการชี้แนะ	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย	49
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	50
การทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4 ผลการวิจัย	57
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภค อาหาร ความดันโลหิต และอัตราการกรองของไต ของกลุ่มทดลองในระยะก่อน และหลังการได้รับโปรแกรมการชี้แนะเพื่อสุขภาพ.....	60
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการบริโภค อาหาร ความดันโลหิต และอัตราการกรองของไตในระยะก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	62
5 สรุปและอภิปรายผล	65
การอภิปรายผล	67
การนำผลการวิจัยไปใช้	71
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก	85
ภาคผนวก ข	92
ภาคผนวก ค	105
ภาคผนวก ง	111
ภาคผนวก จ	113
ประวัติย่อของผู้วิจัย	115

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปผลลัพธ์การชี้แนะจากงานวิจัยต่าง ๆ.....	39
2	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	57
3	เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ความดันโลหิต และอัตราการกรองของไต ของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ในระยะก่อนและหลังการทดลอง	61
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ความดันโลหิต และอัตราการกรองของไต ในระยะก่อนการทดลองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ	63
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ความดันโลหิต อัตราการกรองของไต ในระยะก่อนและหลังการทดลอง (d) ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ.....	64

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2	กลไกการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงจาก NaCl Intake	21
3	ขั้นตอนการทดลอง	56

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University